

A nyelvi vizsgák Európai Keretrendszerhez történő mérése
Európa Tanácsi Szeminárium, 2004. április 15-16, Strasbourg
Összefoglaló

2004. április 15-16-án az ET Nyelvpolitikai Osztálya szemináriumot rendezett a Kézikönyv (Manual for relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages) kipróbálásának és alkalmazásának elősegítése érdekében.

A Kézikönyv célja az, hogy segítséget nyújtson az idegen nyelvi vizsgáknak a Közös Európai Keretrendszer 6 szintjének való megfeleltetésében. Jelentősége abban áll, hogy a nyelvtudás mérésében a vizsgafejlesztői szándék önmagában nem garantálja az adott nyelvi szinten történő megvalósulást; az adott szintekhez való megfeleltetéshez kvalitatív validálási eljárások és empirikus mérések szükségesek. Mindehhez meg kell teremteni a résztvevő országok által konszenzussal elfogadott és szakszerű európai mérési keretet.

Az április 15-16.-i szemináriumon kb. 50 szakértő vett részt, 18 országból. Magyarországról jelen voltak: Bánóczy Erika (BGF), Benke Eszter (BGF), Borsos Viola (IH), Dávid Gergely (NYNYSZOE), Fekete Hajnal (Érettségi team, külső szakértő) és Karszáné Topán Eszter (IH).

A szeminárium célja az volt, hogy

- felmérje, mit sikerült eddig elérni a Kézikönyv kipróbálása során,
- bemutassa az eddigi eredményeket és hogy a munka hol tart,
- felmérje, hogy az ezután bekapcsolódó országok milyen területen és milyen intenzitással tudnak részt venni a munkában,
- bemutassa, hogy milyen munkafolyamatok várhatóak a Keretrendszerhez való mérés folyamatában,
- felmérje, hogy milyen lépések és eljárások szorulnak korrekcióra, és
- további bátorítást nyújtson a résztvevő államok, vizsgaközpontok képviselőinek.

A munkába háromféle módon – három különböző mélységben – lehet bekapcsolódni:

- a Kézikönyvben foglaltak bírálata, továbbfejlesztése kritikai észrevételekkel,
- a Kézikönyv által javasolt eljárás kipróbálása, visszajelzés a tapasztalatokról,
- tudományos igényű esettanulmány készítése egy nyelvvizsga rendszer vagy annak egy vizsgarésze vonatkozásában.

A szeminárium két fontos tekintetben módosított a korábban jelzettekhez képest:

1. további szakmai munka és kiegészítő háttér-információ szükséges ahhoz, hogy az első ET szintekhez kalibrált itemek/feladatok nemzetközi használatra elfogadtassanak,
2. a megfelelő szakmai eredmények biztosítása érdekében a tervezettnél valamivel lassúbb Európa Tanácsi folyamatokkal kell számolni, mielőtt a gyakorlatban a felhasználók elfogadott ET szintekre bemért vizsgarendszereket ismertethetnének el.

A tervezett ütemezés

2004 május vége – bekapcsolódás a mérési keretrendszer elemeinek kipróbálásába

2004 szeptember – 2005 július: mérési módszerek kipróbálása, esettanulmányok

2005 december – a vállalt tanulmányok befejezése, elküldése

2006 első fele - nemzetközi szintbemérést egyeztető konferencia (valamennyi oktatási szektort érintően)

Budapest, 2004. április 28.

Fekete Hajnal
Érettségi Vizsgaprojekt

Dr. Dávid Gergely
ELTE Angoltanárképző Központ

Az ET szintjeinek való megfeleltetési folyamattal kapcsolatos javaslatok és ajánlások:

1. Jónak tartjuk az Oktatási Minisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Osztályának azon kezdeményezését, hogy a nyelvi vizsgáknak a Keretrendszerhez mérésében működjön együtt a „nyelvvizsgaoldal” és az „érettségi oldal”. A munka sokrétűsége megkívánja, hogy komplex módon közelítsük meg a problémát, széles körben bevonva a magyar nyelvtudásmérési szakmát.
2. Az érvényesítés kvalitatív validálási eljárásai már elvégezhetőek, ezt a Kézikönyv ajánlásainak megfelelően az érdekelt vizsgarendszerek akár önállóan, akár közös szakmai együttműködéssel elvégezhetik.
3. Jogi megfeleltetésre csak azután kerüljön sor, miután az Európai Tanács mérési keretrendszerének elemei nemzetközi konszenzussal elfogadásra kerülnek, és a megfeleltetéshez javasolt eljárások szintén beépülnek a tervezett jogi megfeleltetés szabályozásába.

2004. június 10.

Melléklet:

A strasbourgi értekezleten a Kézikönyv szerzői közül az alábbi szakemberek tartottak előadást, vagy szóltak hozzá a munkához:

Brian North (EUROCENTRES, Svájc) aki a szeminárium házigazdájaként vázolta a projekt eddigi munkáját, a Kézikönyv célját és a folyamat alapvető szempontjait,

Sauli Takala (Finn projektek, Finnország) aki bemutatta azokat a finn projekteket, amelyek a Keretrendszerhez már eddig is mérték a finnországi nyelvi szinteket az oktatási különböző szinterein, valamint a DIALANG által közre bocsátott Olvasási készséget mérő itemek közül mutatott be néhányat,

Neus Figueras (Spanyolország) spanyolországi tapasztalatairól beszélt, ahol egy számos nyelvre felnőtteket oktató nagy nyelvi központban kezdtek hozzá valamennyi nyelv követelményrendszerének és a mért nyelvi tudásszinteknek a Keretrendszerhez való igazításához,

Norman Verhelst, CITO, Hollandia, aki mérési szakemberként a mérési (pszichometriai) megfontolásokról beszélt, és a használt eljárásokra vonatkozó adatokkal egészítette ki a beszámolókat, és

Piet van Avermaet (Belgium), aki a csoportmunkákra erősen építő minőségbiztosítási eszközök szakembereként szólt hozzá.

A résztvevők által eddig végzett munkát több ország vagy intézmény képviselői is bemutatták:

Nick Saville (Cambridge) – a Cambridge-i vizsgaközpont által a projekt rendelkezésére bocsátott Olvasáskészséget mérő itemeket illetve a központ munkáját mutatta be,

Charles Alderson – a holland oktatási minisztérium által létrehozott nemzetközi részvétellel működő projektet mutatta be, amelynek célja annak vizsgálata, hogy a Keretrendszer megfelelő és elég átfogó elméleti alapot jelent-e ahhoz, hogy az alapján kalibrált itemekkel dolgozó feladatbankok létrejöhessenek (a Keretrendszerben foglalt tartalom elemzése a teszt konstruktum validálása szempontjából nemzetközi részvétellel)

Norvégia – országos vizsgaközpont, páros vizsgák használata, a vizsgáztatók egyetértésének vizsgálata,

Goethe Intézet – a magasabb (C1 és C2) nyelvi szintek és a nyelvek közötti különbségek problémái,

Franciaország – DELF és DALF vizsgák, íráskészség feladat bemérése, pretesztelési eredmények,

Anglia - STANAG (NATO) nyelvi vizsgák, ahol a közvetítőkéesség erőteljes mérésére építettek az eddigi vizsgákban, és a szakmai nyelvvizsgák bemérésével kapcsolatos speciális problémákat vetettek fel.